

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan sveder, tri dni nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vsa leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računata se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poštnina znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za ostanila plačuje se od štir-stopne petit-vinte po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

Principijalna zmaga.

Celovška trgovinska in obrtniška zbornica ima bore malo zaslug za trgovino in obrtnost na Koroškem, tako, da gledajo druge zbornice nanjo nekako pomilovalno, to pa nadomešča z veliko vstrajnostjo in doslednostjo v borbi zoper ravnopravnost slovenskega jezika.

Že več let se poganjajo koroški Slovenci za svojo, v državnih osnovnih zakonih zajamčeno jim pravico, da naj namreč celovška trgovinska in obrtniška zbornica uraduje za Slovence v slovenskem jeziku, a doslej je bil ves ta boj brez uspeha. Zbornica se je trdovratno in brezobzirno branila proti tej zahtevi in branila se je z uspehom, ker poklicana oblastva niso spolnila svoje dolžnosti in niso varovala zakona, ampak s tihim dopadanjem gledala, kako uveljavlja zbornica izključno nemško uradovanje.

Sedanjemu ministerstvu gre zasluga, da je vsaj v principu pripoznalo ravnopravnost slovenskega jezika tudi pri celovški trgovinski zbornici. Storilo je to s tem, da je ugodil pritožbi slovenske posojilnice ukazalo trgovinski obrtniški zbornici, da mora sprejemati slovenska izvestja slovenskih posojilnic, dočim se je bila zbornica osmelila zahtevati, naj jej slovenske posojilnice pošiljajo nemške izkaze, češ, da je nemščina uradni jezik zbornice.

S tem ministerskim ukazom je prebit led in je končno po dolgih letih in premnogih pritožbah priznано načelo, da mora celovška trgovinska in obrtniška zbornica sprejemati slovenske vloge, iz česar logično izhaja, da mora slovenske vloge tudi slovenski reševati in da mora — kot zbornica z dvojezičnim uradovanjem tudi vse svoje javnosti namenjene razglase izdajati v obeh deželni jezikih.

Principijalno je torej obveljalo načelo ravnopravnosti, ali od tod do praktične veljavnosti je še dolga pot in treba bo železne energije in še premnogih pritožb, predno se zbornica ukloni, toliko bolj, ker slovenska tretjina koroškega prebivalstva v celovški zbornici nima ne jednega svojega zastopnika.

Da se celovška zbornica ne misli ukloniti, to kaže njen odpor proti odredbi ministerstva, da mora sprejemati v slovenskem jeziku sestavljene računske izkaze slovenskih posojilnic. Dobro vedo, da je ministerski ukaz začetek ravnopravnosti, da je priznanje načela in da je tega priznanja naravna konsekvence dvojezično uradovanje, je zbornica sklenila storiti vse korake, da se ubrani preteče jej nekreče. Zbornični tajnik dr. Plohl, nekdanji slovenski odvetnik, sedaj srdit nasprotnik vsega kar je slovensko, je duša tega počenjanja. Renegatje so vedno in povsod najneestrpnejši, najbesnejši ljudje. Tako tudi Plohl. Dosegel je brez težave, da je zbornica sklenila storiti pri ministerstvu primerne korake, da se izčeni ukaz razveljavi in da se naj sestavi posebna komisija, ki dokaže, da se zahteva, naj zbornica uraduje v jeziku, ki ni drugi deželni jezik. Plohl je pri utemeljevanju tega predloga besno napadal slovensko duhovščino, kakor da ta nima nobenih državljskih pravic in najmanj pravice, pogotovati se za ravnopravnost slovenskega jezika ter zajedno dokazoval, da mora ministerski ukaz dovesti do dvojezičnega uradovanja pri vseh javnih uradih in korporacijah.

V pomirjenju dr. Plohla in njegovih kimovcev bodi povedano, da koroški Slovenci ne zahtevajo dvojezičnega uradovanja sploh pri vseh koroških uradih in javnih korporacijah, pač pa pri vseh ura-

dih in pri vseh korporacijah, ki so namenjeni tudi Slovincem. In dokler Slovenci tega ne dosežejo, ne bo miru v deželi, pa naj se tudi sklicujejo komisije, ki bodo trdile, da slovenski pismeni jezik ni na Koroškem deželnovladni jezik, dasi je koroško-slovensko narečje slovenskemu pismenu jeziku dokaj bolj podoben, kakor koroško nemško narečje pismeni nemščini.

Poskus celovške trgovinske in obrtniške zbornice, preprečiti ravnopravnost slovenskega jezika ne more imeti nobenega uspeha, ako se ravna vlada po zakonu. Uspeh bi mogel imeti samo tedaj, ako bi vlada hotela iz strankarskih in germanizatoričnih nagibov kršiti zakon, česar pa v sedanjih razmerah ni misliti. Vlada se z zavzetega stališča ne more in ne sme premakniti. S svojo naredbo, za katero smo jej hvaležni, je slovenskemu jeziku odprla vrata celovške trgovinske in obrtniške zbornice in sedaj je na koroških Slovincih, da si z neomahljivim in doslednim bojevanjem zagotove v njej domovinsko pravico.

Za vseučilišče.

(Dalje.)

Zategadelj se je že leta 1848. c. kr. licealni rektorat ljubljanski na podlagi predloga tedanjega medicinsko-kirurškega učilišča in na podlagi sklepov vsega učnega osebja višjih fakultet obrnil do mestnega magistrata ljubljanskega s prošnjo, naj bi občina storila primerne korake za ustanovitev vseučilišča v Ljubljani. Mestna občina je res sestavila peticijo, v kateri je z najboljšim prepričanjem povdarjala potrebo popolnega vseučilišča v Ljubljani, z deloma slovenskim učnim jezikom, in jo je preporučno predložila Nj. Veličanstvu. Došel je na njo glasom razpisa visokega c. kr. ministerstva za bogocastje in nauk z dne 11. oktobra 1849, št. 6875 naslednji odgovor: „Die Frage aber, ob in Laibach eine Universität errichtet werde, muss einer weiteren Verhandlung vorbehalten bleiben, weil die bedeutenden Kosten, welche die Errichtung einer Universität erfordert, die Unmöglichkeit, deren Zahl unbeschränkt zu vermehren, und die daraus hervorgehende Schwierigkeit, die allseitigen Wünsche unparteiisch zu berücksichtigen, eine schleunige Entscheidung nicht gestattet.“

S to rešitvijo je visoka državna uprava torej že pred petdesetimi leti pripoznala potrebnost in stvarno izvedljivost univerze v Ljubljani.

Kar se je pa zatem tekom polstoletja, ko je narod zastoj čakal ugodne rešitve vseučiliškega vprašanja, zgodilo in izvršilo, to je dalo tej njegovi težnji le trdnjšo podlago in pa vsestransko upravičenost.

Slovenski narod, kolikor ga stanuje v tostranski državi polovici, se je na podlagi svojega narodnega jezika duševno tako razvil in osamosvestil, da po vsi pravici obuja občudovanje. Vsled milostno podeljene ustave Nj. Veličanstva in zlasti državnih osnovnih zakonov; dalje vsled razcvitajočega se ljudskega in srednjega šolstva — so se vsi sloji narodovi veselo razvili, zlasti pa se je priprosti narod povzdignil na lepo višino izobraženosti in samozvesti. Slovenski jezik se je v teh petdesetih letih očistil tujščine in popolnil iz svojega bogatega samorodnega zaklada: v njem se predava po ljudskih in srednjih šolah; v njem se razpravlja po sodnih dvoranah in parlamentih; v njem se proizvajajo najtežji glasbeni umotvori, gledališke predstave in opere raznorodnih klasikov; v njem se izdaja od leta do leta več časopisov in knjig poljudne, a nič manj tudi strogo

znanstvene vsebine: iz kratka, slovenski jezik je dozorel za rabo v sleherni stroki literature ter ob vsaki priliki javnega življenja in lahko se ponaša s svojo znatno književnostjo, kakor z njeno pomočjo stopa zlasti priprosti narod krepko po poti kulturnega napredka.

Koliko bolj so torej Slovenci dandanes upravičeni, če težé po svojem vseučilišču, na katerem bi se znanosti gojile v domačem jeziku in bi bili tako dani pogoji za najvišjo narodovo omiko! Poleg tega je, kolikor drugim avstrijskim narodom, toliko tudi narodu slovenskemu zajamčena ustavna pravica, da se mu varujta in gojita njega narodnost ter jezik, kar pa seveda ne more biti omejeno na ljudsko in srednje šolstvo, temuč mora veljati tudi za vseučiliške študije, kojih upliv na narodna svojstva in sploh narodov duševni in gmetni razvoj se ne dá preceniti. Prav tako je izrečno zajamčena tudi slovenskemu narodu enakopravnost v šolah, v uradih in v javnem življenju; ali ta enakopravnost mora ostati skoraj mrtva črka na papirju, dokler se pripravljajo na vseučiliščih s tujimi jeziki za svoje vzvišene poklice vsi tisti, ki naj pozneje po šolah, v uradih in v javnem življenju izpolnjujejo naloge uprave in izvršujejo enakopravnost v slovenskem narodu.

Državna uprava, ko je že 1848. leta uvidevala potrebnost posebnega vseučilišča za Slovence, je po vsem tem dandanes še mnogo bolj obvezana, v tem pogledu slovenskemu narodu, ki se v polni meri zaveda sedaj svojega, bodisi po lastnem napredovanju, bodisi po državni ustavi ustvarjenega položaja.

Tej zavesti je dal primeren izraz deželni zbor kranjski tudi v srečnem in slovesnem trenutku, ko se je — v isti seji dne 28. februarja jubilejskega leta — s posebno udanostno adresom Njegovemu cesarskemu in kraljevemu apostolskemu Veličanstvu poklanjal in (v 11. odstavku) soglasno izrekel:

„Istotako si deželni zbor ne prikriva, da ima slovenski narod pravico, napeti vse svoje sile, da dospje do višje prosvete in omike, in da ne ostaja za drugimi narodi širne Avstrije, kakor je ostajal dosedaj. Temu narodu, ki je vsekdar kazal dobro voljo napredovati in kojega sinovi so se v tujini dostikrat pospeli na prestol vede, tako da se na obnebu učenosti kakor svetle zvezde žaré še dandanes njih imena, temu narodu se prej ali slej ne bode mogla odreči popolna univerza, ki bi ustrezala vsem potrebam naroda slovenskega, ki bi pa, ustrezaje interesom celokupne države, zbiral pod svojim krilom ukaželjno mladino vseh Vašemu Veličanstvu zvestih narodov avstrijskega juga.“

Deželni zbor izpolnjuje torej le svojo dolžnost, če že v teh dnevih posvečuje skrb bodoči tej višji učilnici in najponižneje pričakuje, da bode v tem svojem naporu dobival potrebno zaslombo tudi pri osrednji vladi Vašega Veličanstva. —

II.

Iz vsega tega izhaja, da vsi manj ali bolj važni faktorji naroda slovenskega po vsi pravici smatramo ustanovitev vseučilišča v Ljubljani za dozorelo, aktualno zadevo.

Pri tem pa ne mislimo samo na položaj in potrebnosti slovenskega svojega naroda, temuč gojimo oziroma tudi istotako na sosednje nam narode.

Vsega uvaževanja vredna je misel, koja je izrekel deželni zbor vojvodine Kranjske, misel o takem vseučilišču v Ljubljani, katero bi ustrezalo zahtevam slovenskega naroda ter bi, ustrezaje zahtevam celokupne države, združevalo pod svo-

jim krilom ukaželjno mladino vseh narodov avstrijskega juga.

In res si je težko misliti lepšo institucijo, kakor bi bila „universitas litterarum“, ki bi pod svojim duševnim vodstvom in uplivom združevala zlasti akademično mladež iz slovenskih delov Štajerske in Koroške, s Kranjskega, Goriškega, Tržaškega, iz Istre in Dalmacije, ki bi bila zasnovana tako, da bi se ozirala na jezikovne posebnosti narodov, v imenovanih kronovinah prebivajočih, ter zato nudila vedo razun v slovenskih, tudi v hrvatskih, nemških in laških predavanjih.

Takšno vseučilišče bi ne bilo samo eminentno patriotičnega in avstrijskega pomena, nego bi zares tudi ustrezalo praktičnim potrebam ljudstva in pa javni upravi sploh v naših južnih deželah.

Za vse imenovane dežele, kojih geografična lega je jako razprostrta, torej od Kotora pa do Gradca ni nikake visoke šole. Abiturientje iz Dalmacije, iz Primorja itd. morajo hoditi daljna pota v Gradec ali na Dunaj, da pridejo na vseučilišče, kjer jih čaka velikomestna draginja sredi drugih, popolnoma jim tujih nepravil. Ob notorično slabem gmetnem položaju prebivalstva, bodisi v jedni ali drugi navedenih kronovin, je popolnoma naravno in umevno, da mora frekvenca od te strani na sedanjih vseučiliščih biti tako pičila, kakršna je v resnici. Posledica tega pa je, da v nobeni omenjenih pokrajin ni dovolj naraščaja, ki bi mogel poslovati po srednjih šolah in drugih takih učilščih, v mnogih javnih uradih in v zasebni praksi. Pomanjkanje uradništva in akademičnega naraščaja sploh na našem jugu je v obče pripoznana resnica, s katero se mora zlasti visoka državna uprava boriti čedalje bolj. Le na jeden simpton tega nezdravega položaja kaže novejša odredba visokega naučnega ministerstva, vsled katere so razpisane ustanove za tiste vseučilištnike, ki bi hoteli postati srednješolski učitelji s hrvatskim učnim jezikom v Istri in Dalmaciji. Ali glede na to, da naraščajoča javna opravila v upravi sploh zahtevajo čedalje več uradniškega osebja; da isto zahtevajo razne novodobne reforme in napredek, zlasti v višjem šolstvu, je jasno, da se potrebni konstantni prirastek ne da, zlasti na jugu ne, drugače dosežati, nego z univerzo, ki se osnuje za imenovane dežele posebej na prikladnem mestu, kakršno je Ljubljana.

Še drugače bi bila neprecenljive blagodernosti takšna univerza, kakršno ima pred očmi deželni zbor kranjski. Pomisliti je, da skoro vsak, ki hoče na našem jugu izpolnjevati javne naloge, mora biti vešč več jezikom. Na Kranjskem, na Spodnjem Štajerju in v gotovem delu Koroškega, na Goriškem, Tržaškem in v jednom delu Istre mora zlasti uradnik dobro poznati slovenski jezik, kakor mora v Istri in Dalmaciji biti temeljito vešč hrvatskemu (srbskemu) jeziku; poleg tega vladata v teh pokrajinah več ali manj nemščina ali pa italijanščina. V nekaterih krajih so razmere celo take, da mora znati uradnik uradovati v štirih jezikih: namreč v slovenskem, hrvatskem, nemškem in italijanskem. Že razmere na Štajerskem in Koroškem so napotile visoko pravosodno ministerstvo, da zadnji čas tamkaj izkuša oživitviti posebne učne tečaje, v katerih naj bi se uradniki učili slovenskega jezika.

Neznanje ljudskih jezikov je sploh velika ovira izvrševanju narodne enakopravnosti in čestokrat vzrok narodnostnim konfliktom. To neznanje je tudi krivo, da uradništvo ni tako mobilno, kakor bi bilo upravi koristno, in da se stvarno kvalificirani uradniki ne morejo pospeti na boljša ali višja mesta. Vse to je vir nezadovoljnosti in sploh nezdravim razmeram.

Ako si sedaj usojamo izrekat prepričanje, da bi lek donašalo v takšne razmere odnosno osnovano ljubljansko vseučilišče, se seveda zavarujemo proti domnevi, kakor da hočemo visoke šole degradirati na stopinjo jezikovnih vadnic. Mi smo le mnenja, da bi se predavanja zlasti o tistih disciplinah, ki jih treba v ljudskem in javnem življenju praktično uporabljati, lahko vršila v odnosnih raznih narodnih jezikih. Dijaki tega in onega narodnega jezika bi tako imeli konstantno priliko poslušati vedo v drugih jezikih in si z vedo vred prisvojiti tudi pravilni jezik za tisto stroko, v kateri hoté pozneje v življenju delovati. Le na ta način bi se dosegla prava jezikovna usposobljenost, katere pogrešamo sedaj zlasti pri uradnikih v slovenskih, hrvatskih in tudi italijanskih okrajih. Sedanji privatni način, po katerem si Nemec ali Italijan izkuša pridobiti znanje strokovnega jezika slovenskega ali hrvatskega, in

naopak Slovenec ali Hrvat znanje italijanskega jezika, nikakor ne vodi do smotra, nego rodi največ polovičarstvo, ki je le na škodo upravi v moralnem in stvarnem pogledu. Sicer pa je takšno privatno izobraževanje na veliko škodo tudi jednotnemu strokovnemu jeziku in valed tega tudi specialno jednotnemu uradovanju.

Da v slovenskem znanstvenem jeziku divergirajo nekateri izrazi, kar se mu od nasprotne strani rado očita, temu ni kriva njegova nedozorelost, ki se povsem nespametno in krivično povdarja, nego krivda tiči v tem, ker znanstvo v našem elastičnem jeziku nima jednotnega vodstva, ker nima stalne učne tradicije: izkratka, ker nima vseučilišča s slovenskimi predavanji. Jednako se v nekaterem oziru godi tudi hrvatskemu jeziku v praksi tostran Litve.

Opravičena in najboljšega priporočila vredna je torej ideja, da kaže v Ljubljani ustanoviti vseučilišče za južne avstrijske pokrajine in ga urediti s posebnim ozirom na njih narodnostne razmere — vse to v prospeh znanosti in omike, v duševno in gmetno zadoščenje južnim avstrijskim rodovom in v varstvo jednotnih državnih interesov!

V nadalnje podrobno razmotrivanje tega vprašanja, pri katerem so interesirane tudi druge narodnosti, se naravno ne moremo spuščati. Pač pa nam bodi dovoljeno, da v nastopnem navedemo posebe s stališča našega naroda še nekatere momente v prilog zaželenemu vseučilišču v Ljubljani.

(Dalje prih.)

V Ljubljani, 20. oktobra.

Proti slovenskim težnjam. „Przegľad“ razpravlja nastop slovenskih poslancev na hrvatskem shodu v Šušaku ter pravi, da „so take separatistične želje, kakoršne so izrekli pri tej priliki Slovenci, značilne za neznosne razmere v sedanjih večini, v kateri dela vsaka stranka, izvzemši Poljake, na svojo roko državi sovražno politiko. Fantastični Slovenci so državi nevarnejši kakor otročje poželjivi Mladočehi!“

Bolgarska vlada namerava poddržaviti orijentske železnice. S tem bi postala Bolgarija prevažen faktor v trgovini z orijentom. Vlada hoče kupiti vso progo od Belova do Harmanlija. Že jedenkrat je poskusila kupiti te proge, a brez vspeha. Ker pa je hotela zidati konkurenčno progo, so delničarji orijentske železnice v svoji zahtevi precej prijenjali in že te dni se menda kup perfakcijonira.

Ministerske krize v Parizu. Listi poročajo, da se je Brisson naveličal neprestanih bojov, ter da misli odstopiti. Naslednik naj bi mu bil sedanjí naučni minister, Leon Bourgeois. Gotova ta vest še ni, a do 25. t. m., ko se snide parlament, se izvestno pojasni položaj. Pred kratkim je Bourgeois na nekem banketu proslavljal francosko armado ter povdarjal potrebo jedinstva mej narodom in vojsko. S tem se je seveda vojaški stranki jako prikupil. O vojaški zaroti v Parizu še vedno ni zadostnih pojasnil. Sodi se pa, da je nastala prav radi te zarote v ministerstvu nesloga. Brisson je zahteval odločnega postopanja, tovariši pa so se mu uprli.

Poset nemškega cesarja v Carigradu. Pri galadinéju v Yildizakiosku na čast nemškemu cesarskemu paru ni bilo nikakih govorov. Cesar Viljem je že pri zajuterku pri nemškem poslanstvu, kjer so se mu predstavili odposlanci pod nemškim pokroviteljstvom živečih Švicarjev, označil razmerje Nemčije in Turčije kot prijateljsko navzlic razliki plemena in vere. „Nov. Vremja“ sodijo, da je poset nemškega cesarja precej pripomogel k temu, da je sprejel sultan ultimatum velevlastij ter odredil, da zapuste turške čete Kreto.

Vstaja v Abesiniji more zaplesti Italijo še v novo vojno. Iz Rima se namreč poroča: Šoanci in vojska Ras Mangaše se zgrabijo jedva 200 klm južno od italijanske kolonijske meje. Večina italijanskih listov sodi, da Italija ne bo mogla ostati nepristranska, nego da mora priliko v svojo korist (!) izrabiti. Menda Italijani vendar ne bodo toliko nespametni, da bi začeli znova ruvati proti Meneliku! Ta bi jim zopet pokazal svojo moč in svoje junaštvo.

Občinske stvari.

Iz poročila o zadnji seji obč. sveta so čitatelji posneli, da je župan Grajžarjevo stvar radi formalne napake zopet vrnil odseku. Stvar je sicer samo lokalnega pomena, a z ozirom na razmere se nam zdi potrebno, da se pojasni. V to svrho prijavljamo doslovno dopis, kateri je župan Hribar doposlal stavbenemu odseku. Ta dopis se glasi:

Občinski svet je v svoji seji dne 5. t. m. sprejel predlog občinskega svetnika gospod c. kr. nadinženirja Frana Žuška, da naj se ugodí prizivu, kateri je vložil Ivan Grajžar proti magistratnemu odloku št. 22668 z dne 11. julija t. l., s katerim se mu ni podelilo stavbno dovoljenje za zidanje hleva po predloženih načrtih na parceli št. 210/3 v Predilnih ulicah.

Ker se po mojem mnenji ta sklep protivi določbam stavbnega reda za deželno stolno mesto Ljubljano z dne 25. maja 1896 in pomenja bistveno oškodovanje občine, ustavlil sem njega izvršitev v smislu pravice, katero mi daje § 67. občinskega reda ter odstopam to zadevo vnovič v posvetovanje cenjenemu odseku z dostavkom, da jo postavim na dnevni red prihodnje seje občinskega sveta.

Ivan Grajžar hoče s tem, da namerava v ozadij parceli št. 210/3 ob Predilnih ulicah sezidati hlev, sprednji del parceli pa nezazidan pustiti, ovreči sklep občinskega sveta, po katerem je za oni del mesta določen strnjeni stavbni sistem. Občinski svet je namreč v svoji seji z dne 3. maja t. l., ko je odobril razdelitev parcel št. 210/1 in 210/2 katastralne občine sv. Petra predmestje na 11 stavbišč, sklenil, da se „ima zazidavanje teh stavbišč vršiti v strnjem stavbnem sistemu s hišami z vsaj dvema nadstropjema (pritličje in dvoje višjih nadstropij)“. Bistvo strnjega stavbnega sistema pa je, da se vse ono zemljišče, katerega razdelitev na stavbišča je občinski svet v smislu § 4. stavbnega reda odobril, zazida ondi, koder so projektovane javne ulice ali ceste. Ivan Grajžar pa tega neče storiti in je parcelo št. 210/3 že kupil s tem namenom, da jo ob Predilnih ulicah pusti nezazidano. Ko bi se imela odobriti ta njegova namera, s katero se ima po ovinkih ovreči v seji občinskega sveta dne 3. maja t. l. odobrena razdelitev na stavbišča, moral bi občinski svet tudi kupcem ostalih parcel, ako bi to zahtevali, dovoljevati jednaki način zazidavanja, kajti občinski svet mora vsem soobčanom meriti z jednako mero in ne protežirati jednega pred drugim. — Posledica bi torej bila, da bi se v ondotnem kraju mesta ne zidalo po strnjem, pa tudi ne po odprtem stavbnem sistemu, kakor ga določa § 75. stavbnega reda. Nastale bi torej mahoma čisto nezakonite razmere, kakoršnih vendar občinski svet, ki mora svoje ukrepe uravnavati po obstoječih zakonih, ustvarjati ne sme.

Res je sicer, da § 75. stavbnega reda izjemoma dopušča presledke tudi pri strnjem stavbnem sistemu; toda izjeme morejo se dopuščati le v uvaževanja vrednih slučajih in le tedaj, kadar se v obče uveljavlja pravilo, katero tukaj veli, da se poslopja morajo dotikati. Če se bode izjema dovolila takoj v prvem slučaju, ko se pravilo sploh še uveljavilo ni, tedaj izreče s tem občinski svet implicate, da mu do pravila sploh nič ni. To je pa protizakonito, ker se protivi jasnemu besedilu § 75. stavbnega reda.

Toda posito, da bi občinski svet hotel na nekak poseben način proteževati ravno Ivana Grajžarja in da bi proti vsem kasnejšim graditeljem hiš v tem delu mesta strogo uveljavljati hotel pravilo — nedopuščajoč izjem, — vpraša se, je li ravno v razpravi stoječi slučaj tak, da bi se smela v smislu § 75. stavb. reda delati izjema? Po mojem mnenji nikakor ne. Zakonodajalec, ko je sprejel izjemo iz postavljenega pravila za dopustno, gotovo ni izdalječ mislil na to, da se bode kedaj ta dopustnost reklamovala za kaj tacega, kakor v tem slučaju, ko se gre za stavbo hleva, ki se ima postaviti tako, da se bode videl direktno in že od daleč z ulice. Prepotoval sem mnogo mest doma in v tujini in sledil sem s paznim očesom njihovega razvoju zlasti v stavbnem oziru; zastonj pa bi klical si v spomin kak slučaj, da bi mesto take velikosti in tacega pomena, kakor je Ljubljana, dovoljevalo zidati hleve na ta način, kakor hoče to storiti Ivan Grajžar. Zdi se mi pa, da bi se drugod, kjer so ljudje že navadili se, da je stavbno oblastvo v takih stvarih neizprosno, tudi težko našel mož, ki bi s tako trmo in svoeglavnostjo, kakor prizivnik, deloval proti dobrim intencijam stavbnega oblastva, kateremu vendar ne more biti samo dolžnost uvaževati status quo, temveč ozirati se tudi v prihodnost. Ako je prizivnik jednak način zazidavanja videl morebiti v Čakovcu, Varaždinu, Križevcu, Koprivnici ali Sigetu, iz tega še ne sledi, da bi imel pravico zahtevati njega upeljavo tudi v Ljubljani.

Način zazidavanja parceli št. 210/3, kakor ga zahteva prizivnik, je ravno tak, ko če bi se bilo svoje dni, ko se je zidal hotel „pri Slonu“, dovolilo poslopje v Prešernovih ulicah potegniti le približno do prvega okna za kavarniškim vhodom; ostali svet pa da bi se bilo dovolilo pustiti nezazidan ter postaviti na dvorišče hlev.

Cenjeni odsek si bode pač lahko predočil, kakošen estetičen vtis bi napravljaj tak „strnjeni

➤ Dalje v prilogi. ➤

stavbni sistem“ nasproti elegantnemu poštnemu poslopiju v tako oživiljenem delu mesta.

Naj si torej predoči sedaj še bodočo okolico parcele št. 210/3 v Predilnih ulicah. Te ulice razširijo se na 20 metrov. Ob njih bodo se sezidala lepa — v smislu sklepa občinskega sveta z dne 3. maja t. l. — vsaj dvonadstropna poslopja. Ne daleč proč stalo bode arhitektonsko lepo in veliko justično poslopje, ob katerem boste dve cesti vodili promet iz notranjega mesta naravnost do Predilnih ulic. Občinstvu, ki bode po teh ulicah prihajalo in uradništvu v justičnem poslopiju pa se naj odpira prekrasna perspektiva — na Grajzarjev hlev! — No, če ima do tega priti, prevzame naj vso odgovornost občinski svet; jaz za svojo osebo je odhlanjam. V interesu lepega našega mesta pa cenjenemu odseku nujno priporočam, da tudi občinski svet pridobi za to, da Grajzarjevi zahtevi na ustreže. Zakonodajalec je v § 70. stavbnega reda dal stavbemu oblastvu pravico določati celo pri lepotilu poslopja, da ne sme žaliti estetičnega čuta; tembolj ima to pravico glede tacihi stavb, kakoršna bo projektovani veliki Grajzarjev hlev, in zato naj bi druga instanica uvaževati blagovolila njegove nagibe za odklonitev stavbnega dovoljenja.

Po projektu prizivnikovem bil bi ob Predilnih ulicah gostilniški vrt. Ker namerava prizivnik sezidati velik hlev poleg hiše, v kateri hoče vrediti hotel, dokazuje to, da računi poglavitno na tako občinstvo, ki se z vozovi vozi Ljubljano; na občinstvo, kakoršno že sedaj zahaja v njegovo gostilnico pri Škcu v Vegovih ulicah. To občinstvo zbiralo se bode tudi na njegovem vrtu. Sedaj naj pa cenjeni odsek pomisli, kakošno življenje bode na tem vrtu ob tržnih in semanjih dneh. Pelo, vpilo, glihalo se bode tam. Za sosedstvo in za mimo hodeče bode torej vrt prava nadloga; dajal bode tudi dosti opravka mestni policijski straži. — Sicer je pa gostilniški vrt ob oživiljeni ulici sploh neprijeten.

Cenjeni odsek, upam, da bode po vsem tem sprevidel, da je jedina mogoča rešitev, ako se upoštevajo javni interesi in jemlje ozir na bodoči razvoj mesta, odklonitev Ivan Grajzarjevega priziva. Naj zida hlev tako, kakor sem namignil v svojem poročilu št. 24378 in premesti gostilniški vrt na dvorišče, pa bode ustrezno njemu in varovani bodo javni interesi.

Srečen bodem, ako se cenjeni odsek pridruži tem mojim nazorom.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 20. oktobra.

— (Otvoritev gospodinske šole kmetijske družbe.) katera je nastanjena v posebnem poslopiju Marijanišča in o katere uredbi ter namenu je naše čitatelje poučila lepa priloga, ki smo jo nedavno tega priložili našemu listu, se je danes dopoldne slovesno izvršila. Otvoritvene slavnosti se je udeležilo mnogo javnih funkcionarjev in odličnega občinstva. Povodom otvoritve je knezoškof dr. Jeglič daroval sv. mašo, po kateri so se udeležniki zbrali v veliki dvorani v Marijanišču, kjer je najprej navzočnike ogovoril gosp. dr. Lampe, ki je pojasnil, kako da se je šola ustanovila v Marijanišču. Za njim je govoril predsednik kmetijske družbe, gosp. ces. svetnik Murnik, kateri je razložil zgodovino novega šolskega zavoda, dočim je g. ravnatelj Pirc pojasnil v strokovnem oziru namen in pomen te šole. Udeležniki so si na to ogledali za novo šolo določene prostore, ki so res jako lepi in jako primerni. Novi zavod naše krasno razvijajoče se kmetijske družbe je važna pridobitev za celo deželo in mi le želimo, da bi našel vedno zadostno podporo v vseh krogih in pri vseh faktorjih.

— (Gostovanje gospe Borštnikove.) Jutri se bo nudi slovenskemu občinstvu v našem gledališču zopet jedenkrat posebni vžitek, videti najodličnejšo slovensko dramatično umetnico, gospo Zofijo Borštnikovo v najboljši njenih vlog, v vlogi kneginje Fedore Romazove. Gospa Borštnikova bo igrala v slovenskem jeziku, s čimer bo vstregla izvestno vsem prijateljem slovenske drame. Naša dična rojakinja si je pridobila na svojem sedanjem mestu najspljošnejše simpatije ter za ves naš narod prečastno priznanje, da je umetnica v polnem pomenu besede. Gotovo bode torej jutri naše gledališče polno, ko stopi ta odlična slovenska igralka pred svoje rojake.

— (Stanovanja v Ljubljani.) Prijatelj našemu listu nam piše: Kakor se od raznih strani čuje, so nekateri hišni posestniki, osobito taki, ki reflektujejo na solidne in stalne stranke, vendar uvideli, da so sedanje cene stanovanjem previsoke ter so deloma že, deloma pa še bodo znižali stanarino. Do tega prepričanja prišli bodo pa tudi oni gospodarji, ki še zmirom zahtevajo pretirane cene, posebno tisti, ki so svoje hiše z okraški tako preobložili, da skoraj zidu ni videti iz njih; vsled tega so stavbenški stroški mnogo višji in stavijo se stanovanjem previsoke cene, ne da bi

pomislili, da se stranka prav malo ali pa nič ne briga za unanji lišp, temveč le za pošteno a ne predrago stanovanje.

— (Za jecljajoče) Neumannov c. kr. koncesijonirani zavod za odpravo jecljanj v Gradcu priredi v Ljubljani tečaj, kateri da priliko zdraviti se vsem tistim, ki niso vstanu obiskati kak zunanji zavod. Neumannov način se more pohvaliti s čudovitimi uspehi, zato opozarjamo nanj občinstvo. Oglasiti se je jutri v petek dne 21. oktobra od 11. do 1. ure op. in od 2. do 4. ure popoldne v hotelu pri Maliču.

— (Občina Sodražica) podelila je v svoji seji z dne 16. t. m. častno občanstvo gosp. dr. Ludoviku pl. Thomanu, c. kr. okrajnemu glavarju v Kočevju.

— (Nova župnija.) Ministerstvo je dovolilo, da se ustanovi v Zabnici župnija za vasi Zabnica, Forme, Dorfarije, Šutna in Zgoranje Bitnje, katere vasi so doslej pripadale župniji Stara Loka.

— (Kranjska kmetijska šola na Grmu pri Novem mestu.) V ta za naše kmetijstvo, zlasti vinogradništvo prevažni in prekrojni zavod je deželni odbor sprejel za prihodnje šolsko leto, ki se začne novembra meseca, 17 novih učencev. Razen 17 prvoletnikov bode v zavodu tudi 17 drugoletnikov, torej skupaj 34 učencev.

— (Iz Metlike) se nam piše dne 19. okt.: Osnovatelji kmetijskega konsumnega društva v Metliki že zmiraj lovijo člene, radi bi že 1. oktobra prodajalnico otvorili, pa je bilo premalo členov in denarja za blago. Da bi le Bog dal, da bi kmalu odprli svojo prodajalnico, da bomo, kakor osnovatelji tega društva pravijo sol po 5 kr. kilo, cukr po 30 kr. kilo, platno po 10 kr. meter in vse drugo na pol ceneje kupovali kakor do sedaj! Naše trocijalke že del časa brez soli jedo, ker nočejo od drugih trgovcev sol po 12 kr. kilo kupovati; usmilite se jih vender že! Hvala Bogu, sedaj bomo vender jedenkrat obogateli, ker bo vse tako po ceni, denarja bo dosti, zato se bo pa stara Metlika tudi polepšala, kakor se sliši, se bode na spomlad zidala v Metliki lepa staroslavna cerkev in farovž. Pozdravljamo to idejo. — Saj imamo tu v Metliki že več mestjanov staroslavne vere tudi njih duhovni, katerih imamo blizo Metlike in mnogokrat z nami v dotiko pridejo, so jako prijazni in ljubi, ter trdni narodnjaki in tudi členi naše „Nar. čitalnice“. Čudno je to, da niso naši duhovni členi čitalnice.

— (Ponesrečil) je pri Mokronogu 60letni posestnik Fran Pucelj iz Gornjih Laknic. Mož se je bil nalezal sladkega jeruša in je s steze padel po hribu ter se ubil.

— (Ustavljen železniški promet.) Pri Trnovem se je včeraj vsled deževja udril železniški nasip in se je moral vsled tega ustaviti ves promet. Energičnemu in neutrudnemu delovanju železniških organov gre zahvala, da se more vsaj osebni promet že danes zvečer zopet otvoriti in sicer pojde prvi vlak iz St. Petra na Reko tako, da bo imel zvezo z brzovlakom št. 4. Potniki bodo seveda morali prestopiti in kachi 200 m daleč peš iti. Prtljaga in brzoprtljajne pošiljke do teže 50 kg. se prenesó, druge morajo zaostati za sedaj. Tovorni promet se otvori šele v kachi 14 dneh.

— (Povodnji.) Deževje zadnjih dnij, kateremu se je včeraj še pridružil močan vihar, je tudi v raznih slovenskih krajih prouzročil večje povodnji in silno škodo. Vse reke in sploh vse vode so močno narasle in deloma stopile čez bregove, tako na Kranjskem, kakor na Štajerskem in na Primorskem.

— („Zveza slovenskih posojilnic“ v Celju) pozivlje vsa one posojilnice, katere so prejele od nje povabilo k rednemu občenemu zboru, kateri se bode vršil prihodnji četrtek dne 27. t. m. in katere ne nameravajo odposlati k zborovanju zastopnika, da izpolnijo prejeto pooblastila na kogar koli, ki bode pri zborovanju navzoč, ali pa na imena odbornikov „Zveze“ in nam pooblastila v kratkem pošljejo. V ta namen naznamo imena odbornikov. V Celju stanujejo: Gg. Mihael Vošnjak, dr. Ivan Dežko, dr. Josip Serbec, dr. Josip Vrečko, Fran Lončar in tajnik Fran Jošt. Zunanji odborniki so: Za Koroško g. dr. Alojzij Krat, odvetnik v Celovcu, za Kranjsko g. Ivan Valenčič, veleposestnik v Ilirski Bistrici in za Primorsko g. profesor Josip Koluh v Kopru, kateri bodo pri zborovanju najbrže tudi navzoči.

— (Katoliško politično in gospodarsko društvo za Slovence na Koroškem) priredi v nedeljo, dne 23. oktobra t. l., ob 3. uri javen shod v gostilni g. Šleierja v Logivasi nad Vrbo. Na dnevnem redu so govori: Politični položaj. Ali je rešitve kmetiskemu stanu? Kakošnih šol je koroškimi Slovincem potreba! itd.

— (Lahi v skrbeh.) Goriške Lahe skrbijo, da utegne nadškof Missia postati kardinal. V Gorici se govori, da Missia potem ne ostane več v Gorici, ampak da pojde v Rim, njegov provizorni namestnik pa da bo kanonik Sedej, čigar provizorično škofovanje bi trajalo toliko časa, da se spremeni v — definitivno. Kakor rečeno, so to govorice, katere se raznašajo po Gorici, katerih pa ne moremo verjeti, ker je veliko naravnije, da ostane Missia na svojem mestu tudi še potem, ko postane kardinal.

— (Osebnost) C. kr. trgovinsko ministerstvo imenovalo je pravnega vežbenika g. Jurija Tonellija v Roveredu in poštnega vežbenika g. Josipa Krautha v Gradcu poštima konceptnima vežbenikoma v Trstu.

— (Nesreča na odru) G. Ignacija Borštnika je predvčerajšnjim zadela nesreča, katera gotovo navda s sočutjem mnogoštevilne njegove prijateljše. Pri predstavi Angarinove „Taje“ na zagrebškem gledališču sodeloval je tudi gosp. Borštnik. Igra se konča z ubojem. V zadnjem dejanju je igralec Barbarić imel s puško ustreliti gosp. Borštnika. Puško dvocevko je bil Barbarić izročil rekviziter. Barbarić je ustrelil, g. Borštnik se je zgrudil na tla, zavesa je padla in občinstvo se je razšlo zadovoljno, ne sluteč, da je gospod Borštnik ležal na odru močno ranjen. Puška, s katero je Barbarić nanj ustrelil, je bila namreč z neko stvarjo nabita. Strel je zadel g. Borštnika v obraz in ga težko, če tudi ne nevarno ranil. Poklicani zdravniki so g. Borštnika obvezali, policija pa je takoj začela stvar preiskovati. Iz zagrebških listov ni natančno razvidno, kako se je prav za prav zgodilo, da je bila puška nabita. „Hrv. Dom.“ pravi, da je „čvrsta masa papira“ ranila g. Borštnika, kar ni verjetno, „Agramer Tagblatt“ pravi, da so v izposojeno puško na še nepojasnen način prišle šibre ali neke druge trde stvari, — a kakšen slučaj da je to bil, tega ne ve nihče povedati in bo čakati, da to pojasni policijska preiskava.

— (Na Reki) je včeraj Rečica vsled deževja tako narasla, da je preplavila vse nižje ležeče ulice. Ponekod je voda segala do prvega nadstropa. Isto tako je bilo na Sušaku. Škoda je jako velika.

* (Kolesarjenje kvari noge.) Neki strokovni črevljarski časopis konstatuje, da postane stopala vsled kolesarjenja daljša in širša. Tekom jedne sezone se razširi noga tako, da so črevlji premajhni. Izdelovalci damskih črevljev opazajo, da treba čim dalje več črevljev višjih števil. Kolesarice dobivajo torej grde noge, ako se vozijo preveč.

* (Roparji v Srbiji.) Iz Belegagrada poročajo, da so odpeljali hajduki bogatega mlinarja iz Metobice. Roparji so poslali ženi pismo, naj jim prinese v 3 dneh 6000 frankov, sicer bodo moža obesili. Ker mlinarica toliko denarja ni mogla donesti v določenem času, so ji roparji sporočili, naj pride po moža, ki visi na zaznamovanem drevesu. In res je našla mlinarica moža ondi obesnega.

Telefonična in brzojavna poročila.

Dunaj 20. oktobra. V današnji seji poslanske zbornice je dr. Ferjančič izročil peticijo „Slovenske Matic“, društva „Pravnik“ in profesorskega zbora ljubljanske bogoslovnice za ustanovitev vseučilišča v Ljubljani. Povdarjal je potrebo tega zavoda in da si ga želi vse prebivalstvo — Glöckner in Gross sta začela razgrajati, češ, naj predsednik ne dovoli, da dr. Ferjančič peticijo stvarno utemeljuje — ter, opozarjajoč, da so za njega ustanovitev dani vsi prepogoji, predlagal, naj se peticija natisne v stenografičnem zapisniku. Ta predlog je bil sprejet. Zbornica je potem razpravljala o proračunskem provizoriju, Stojalowski je govoril 2½ ure in se je z današnjim govorom popolnoma onemogočil. Ta govor je pokazal, da spada Stojalowski mej tiste govornike, ki znajo samo jeden govor. Razpravljal je o svojih dolgovih, o svojih kuharicah, o kaznih, katere je že prestal in trdil, da žalostnih razmer v državi niso krivi niti židje niti narodna nasprotstva, ampak zgolj in jedino ministri, ker ne poznajo pravičnosti. Na predlog opata Treuinfelsa je zbornica sprejela konec debate. Generalnima govornikoma sta bila izvoljena Hofman-Wellenhof contra in dr. Herold pro. Govorila bodeta v prihodnji seji, ki bo v torek. Zbornica je potem razpravljala o raznih predlogih glede podpor po ujmah in povodnjih oškodovanim okrajem.

Dunaj 20. oktobra. Deplacirani članki nekaterih slovenskih listov so slovenskim prizadevanjem mnogo škodovali. Ljubljanski župan Hribar je tu in je govoril z ministerskim predsednikom grofom Thunom in s finančnim ministrom Kaizlom. Govori se, da je ministerski predsednik jako zameril, ker o avdienci slovenskih deputacij izdana poročila niso povsem točna, češ, da se on o vseučilišču in o nadsodišču ni tako izrazil, kakor se je pisalo.

Dunaj 20. oktobra. Poslanec dr. Stransky je dobil zahvalne brzojavke za njegov govor proti graškemu nadsodišču še iz Maribora, iz Sevnice, iz Laškega trga, iz Ljutomera, iz Šoštanj, iz Konjic, iz Žalca in iz Ptuja.

Dunaj 20. oktobra. Dalmatinski pravaš Biankini je danes izstopil iz „Slovenske krščanske narodne zveze“. Vzrok je malenkosten. Biankini je zahteval, naj se klub o neki peticiji glede Visa danes posvetuje in ker se to ni zgodilo, je izstopil.

Dunaj 20. oktobra. V zadevi aretovanih rezervistov, kateri so bili kaznovani, ker so pri kontrolnem shodu v Pragi mesto „hier“ zaklicali „zde“, sta danes Engel in Pacak šla k vojnemu ministru, Heller pa je podal ostro interpelacijo. Tudi v Zabřehu na Moravskem sta bila dva rezervista obsojena radi jednakega grozodejstva na 48 ur v zapor.

Dunaj 20. oktobra. Potrjuje se uradno, da je včeraj popoldne umrl sluga patologičnega instituta, Baris, umrl za pravo kugo. Profesorja Drasche in Nothnagel sta mnenja, da je to posamičen slučaj, in da se ni bati, da bi se kuga razširila.

Dunaj 20. oktobra. Gregorij je interpeliral vlado radi slučaja kuge na Nothnagel-novi kliniki. Jedno strežnico so prepeljali v Franc Jožefovo bolnico, ker so se pri nji pojavili sumljivi simptomi.

Gradec 20. oktobra. Pri graškem nad-sodišču se je danes vršila obravnava o slovenski pravosodni stvari. Pri tej obravnavi, katero je obiskal tudi nadpravdnik Steiner, je prišlo do prave rabuke. Dr. Stor je zahteval slovensko obravnavo. Senat je to zahtevo odklonil. Dr. Stor pa je v zvezi večkratnim opominom predsednika Ledeniga le slovenski govoril Ledenig mu je rekel: Prosim, poslušajte se nemškega jezika, da bom vsaj vedel, kaj moram protokolirati. Stranki gg. Luka Tavčar in Ivan Tavčar sta zahtevali, naj se zaslišita v slovenskem jeziku. To se je zgodilo in so se njiju izpovedi tudi slovenski protokoli-rali, dasi, kakor je rekel predsednik Ledenig, še ni ukaza od zgoraj.

Trst 20. oktobra. Policija je aretovala udovo Piagno in 63letnega senzala Morettija radi sovodstva. Proti njima priča 7 zapeljanih deklic, katerih še ni nobena stara 15 let. Kom-promitovanih je več takozvanih odličnih oseb.

Olomuc 20. oktobra. Urednik lista „Po-zor“, kateri je dolžil tenorista češkega divadla v Pragi, Florjanskega, da je ušel iz Prage radi raznih ljubavnih afér, zapustivši 80.000 gl. dolga, je porotno sodišče obsodilo na tožbo Florjanskega na dva meseca težke ječe. Do-kaza resnice o umazanih ljubavnih aférh so-dišče sploh ni pripustilo.

Reka 20. oktobra. Povodenj je pro-uzročila velikansko škodo, katera se ceni nad dva milijona goldinarjev. Voda je preplavila trge Hermeny, Andrassy in Scarpa ter mnogo manjših ulic, v katerih so ljudje morali bežati na strehe, ter odnesla mnogo lesa, sodov — polnih in praznih — kakor tudi drugega blaga. Papirnica Smith & Meynier je pod vodo in je samo tam škode na 100.000 gl. Mestni vo-dovod in plinarne ne moreta funkcionirati. Mestno klavnico je voda razdrila ter preplula tudi tovarno za riž, tovarno za torpede, raf-nerijo petroleja in več drugih tovarn. V to-bačni tovarni je voda uničila vse v enem skladišču shranjene fine amodke. Utonila je, kolikor se ve doslej, samo jedna ženska, Ma-rija Micetič. V Grahovem pri Reki je voda vse biše znatno poškodovala.

Zadar 20. oktobra. V sinju in v Vrh-polju je bil sinoči ob 9. uri močan potres, kateri je v Vrhpolju prouzročil precej škode.

Budimpešta 20. oktobra. Vojaška oblast v Petuhu je prepovedala godbi pešpolka št. 44 sodelovati kakor po navadi pri gledališki pred-stavi, ker je bila napovedana igra „Kapitan Dreyfus“.

Pariz 20. oktobra. Listi javljajo, da bo Brisson v prvi seji parlamenta zahteval, naj se pojasni notranje-politični položaj. Drugi listi pravijo da odstopi in da Faure želi, da prevzame Bourgeois predsedstvo ministerstva. „Figaro“ javlja, da bo dne 27. t. m. pri ka-sacijskem dvoru razprava o dopustnosti revizije Dreyfusove zideve.

100.000 kron, 25.000 kron in 10.000 kron so glavni dobitki velikega jubilejnega razstavnega srečkanja. Opozorjamo častite bralce na to, da se te dobitke izplačuje tudi v gotovini z 20% odbitka. Zrebanje bo dne 22. oktobra 1898.

Štev. 13. Dozorno gledališče v Ljubljani. Dr. pr. 875.

V petek, 21. oktobra 1898.
Gostovanje gospe Zofije Borštnikove iz Zagreba.

FEDORA.
Drama v štirih dejanjih. Spisal Victorien Sardou. Preložil Fran Gestrin. Režiser g. Rud. Inemann.
Blagajnica se odpre ob 7. uri. Začetek ob 7/8. uri. Konec ob 10. uri.

Pri predstavi sodeluje orkester c. in kr. pešpolka št. 27. Prihodnja predstava bo v nedeljo, dne 23. oktobra: „Kse-nija“ in „Stara pesem“, operi Viktorja Parme.

Meteorološko poročilo.
Višina nad morjem 306,2 m.

Oktobar	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempe-ratura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v mm v 24 urah
19.	9. zvečer	722,6	12,7	sl. sever	oblačno	
20.	7. sjutraj	725,9	11,0	sl. savzhod	megla	47,5
	2. popol.	727,3	17,0	sl. savzh.	del. obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 12,4°, sa 25° nad normalom.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1898. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž
Ob 12. uri 5 m. po noči osebni vlak v Trbiž, Beljak Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selsthal v Aussee, Solnograd; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. sjutraj osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selsthal v Solnograd; čez Amstetter na Dunaj. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osebni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selsthal, Dunaj — Ob 4. uri 2 m. popoldne osebni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selsthal v Solnograd, Lenc - Gastein Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo Paris; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — Praga v Nove mesto in v Me-ševje. Mešani vlaki: Ob 6. uri 15 m. sjutraj, ob 12. uri 55 m. popoldne, ob 6. uri 30 m. svečer — Prihod v Ljubljano j. k. Praga iz Trbiša. Ob 5. uri 46 m. sjutraj osebni vlak s Dunaja via Amstetten, iz Lipskega Praga, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plaznja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osebni vlak s Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov Plaznja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curih, Bregence, Inomosta Zella ob jezeru, Lenc-Gasteina Ljubna, Celovca, Lince, Pon-tabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osebni vlak s Dunaja Ljubna, Selsthal, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pon-tabla. — Ob 9. uri 6 m. svečer osebni vlak s Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca Pontabla — Praga v Nove mesto in Meševje. Mešani vlaki: Ob 8. uri 19 m. sjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 35 m. svečer. — Odhod iz Ljubljane d. k. v Kamnik. Ob 7. uri 23 m. sjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 min. svečer, zadnji samo ob nedeljah in praznikih v oktobru. — Prihod v Ljubljano d. k. iz Kamnika. Ob 6. uri 56 m. sju-traj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 min. svečer., poslednji vlak samo ob nedeljah in praznikih v oktobru. (1044)

Lastnosti Santala so znane v Evropi od l. 1450., a ni bilo možno nabaviti ga, ker so ga stražili hinduški du-hovniki, ki so sami izdelovali esenco ter zdravili bolnike doma pri sebi. Dandanes je znan Santal vsled Midyjevih kapsul povsod ter se rabi mesto Kopaine pri mladih in starih ljudeh, ako imajo ledične in mehurne bolezni. (11-2)

Mejnarodna Fridr. Vilj. Lang profesor koreografije, plesalni učitelj.

plesalna izobraževalna šola

Gospodske ulice št. 3, I. nadstr.

Začetek tečajev za otroke in odrasle (začet-nike) obojega spola od 3. novembra.

Posebni tečaji za dijake.

Vadbeni tečaji za še izurjene.

Pouk vsak dan do 9. ure zvečer v posebnih oddelkih.

Vpisovanje vsak dan od 10.—1. ure opoldne v mojem stanovanji: Gospodske ulice št. 3, II. nadstr., desno.

(Tečaji za zaključene družbe.) (1646-1)

Zasobni pouk.

Karol Recknagel

Mestni trg št. 24

preskrbi (1620—2)

po najnižjih cenah

zimsko normalno perilo

srajce, jopice, hlače, nogovice za dame, nogovice za gospode in otroke. Usnjene, suknjene in triko-rokavice.

Znamka * zvezda.
Prave ruske galoše
(vrhne čevlje iz gume)
znani najboljši izdelek iz tovarne (1533—6)
„Provodnik-Riga“
priporoča po najnižjih cenah trdka
Ant. Krisper, Ljubljana.

Zahvale.

Spoštovani gospod!
Zahvaljujem Vam, da ste mi poslali tako izvrstno zdravilo proti kašlju in prehladu. Perabil sem jedne steklenice trpotčevega soka, pa sta mi kašelj in prehlad skoro pre-stala. Pošljite mi takoj še 3 steklenice Vašega izvrstnega trpotčevega soka in 3 saveja čaja proti kašlju.
Z velespoštovanjem
V Divači, 19. oktobra 1897.
Vaš zahvalni
Jakob Suppan.

Trpotčev sok (Spitzwege-rieh-Saft), ki tako izvrstno deluje proti kašlju, prehladu, hripavosti, to-škemu dihanju in proti starim bo-leznim, dobiva se vedno svež v le-karni k Zrinjskemu, H. Brodjozin, Zagreb, Zrinjski trg št. 20.
Naj vsakdo pazi na zaščitni znak, ker samo oni trpotčev sok je iz moje lekarne, ki ima na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega.
Cena steklenici trpotčevega soka s točnim navodilom 75 novč.
S trpotčevim sokom je dobro ra-biti tudi goraki čaj proti kašlju.
Cena 1 saveja gorakega čaja proti kašlju s točnim navodilom 35 novč.
Jedno in drugo pošilja se vsaki dan po poštnem povzetju. Kdor denar naprej pošlje, naj za vožni list in ki-šico prilaženi 20 novč.

Lekarna k Zrinjskemu H. BRODJOVIN
Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Zahvale.

Cenjeni gospod lekarničar!
Pred kratkim časom nare-šil sem pri Vas jedne stekle-nice krepilnih švedskih kap-ljic; iste so meni in mojim znanceom tako dobro delovale, da se moram Vam na tem de-brem sčuvati najtopleje za-hvaliti. Involite mi za moje znance še tri steklenice po 80 novč. s poštnim povzet-jem poslati.
Medruš, 26. maja 1898.
S spoštovanjem
Vid Zanič.

Prave krepilne šved-ske kapljice delujejo izvrstno proti vsem žledodnim boleznim, po-pravljajo prebavo, čistijo kri, okrep-čujejo žleodec. Te kapljice oskravijo vse bolezni žledodca in črev, a dobi se dober tak.
Pasiti je treba na zaščitni znak, ker samo one krepilne švedske kap-ljice so iz moje lekarne, ki imajo na steklenici sliko Nikole Šubića Zrinjskega, bana hrvatskega.
Cena 1 stekl. krepilnih švedskih kapljic s točnim navodilom 80 novč.
Pošilja se vsaki dan s poštnim povzetjem.
Kdor denar naprej pošlje, naj za vožni list in kišico prilaženi 20 novč.

Lekarna k Zrinjskemu H. BRODJOVIN
Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Zahvale.

Velespoštovani gospod!
Moja žena ležala je tri me-sece vsled trganja in kosti-boli. Čim je začela upotre-bljavati Vaše „masilo proti kostiboli“, vstala je tretji dan, danes pa, hvala bodi Bogu, hodi. Zahvaljujem se Vam za to izvrstno masilo, ostajem
V Strmcu pri Štubici, dné 22. aprila 1898.
sluga pokoren
Bartel Lisički.

Mazilo proti kosto-boli (Fluid) je jako dobro zdravilo proti trganju in kalamu v kosteh, revmatizmu, bolečinam v kri-šicah, proti prehlajenju pri prepihu i. t. d. Mazilo ojači izmučene žile, ter krepí starce, kateri trpé na sla-bosti nog.
Vsaka steklen ca mora biti previ-dena s zaščitnim znakom, to je s sliko Nikole Šubića Zrinj-skega, bana hrvatskega, ker samo ono masilo je iz moje lekarne, ki nosi ta zaščitni znak.
Cena jedni steklenici masila proti kostiboli s točnim navodilom 75 novč.
Vsaki dan se razpošilja s poštnim povzetjem.
Kdor denar naprej pošlje, naj za vožni list in kišico prilaženi 20 novč. (1533—3)

Lekarna k Zrinjskemu H. BRODJOVIN
Zagreb, Zrinjski trg št. 20.

Narečbe, ki iznašajo 5 gl. in več, se pošilja franko.

Mala oznanila.

Pod Trnovo št. 2.

Veliko zalogo

Klobukov

priporoča

J. Soklič.

(38)

Pod Trnovo št. 2.

JOSIP REICH

likanje sukna, barvarija in kemična spiralnica

Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4

se priporoča za vsa v to stroko spada-joča dela.

Postrežba točna. — Cene nizke.

A. KUNST

Ljubljana, Židovske ulice št. 4.

Velika zaloga obuval (40)

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na izbero.

Vsakevrsta naročila izvršujejo se točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. Pri zunanjih naročilih blagovoli naj se vzorec vposlati.

Zimska sezona!

Ilugo Jhl

v Ljubljani, Špitalške ulice št. 4

naznanja, da so novi suh-neni in volneni vzorci na razpolago.

Na deželo se pošiljajo vzorci franco.

V zalogi je tudi Krenner-jevo sukno.

Prej **J. Zor Alojzij Erjavec** Prej **J. Zor**

(42) čevljarji mojster

v Ljubljani, Čevljarske ulice št. 3

priporoča se prečast. duhovščini in slav. občinstvu za obilno naročanje razno-vrstnih obuval, katera izvršuje cenó, pošteno in iz zanesljivo trpežnega usnja od najfinejših do najprostejših oblike. Mere se shranjujejo. Vnanjim naročilom naj se blagovoljno pridene vzorec.

Pekarija in slaščičarna (43)

Glavna trgovina: **Jakob Zalaznik.** Podružnica: Vegove ulice št. 12

Tu se dobiva 4krat na dan sveže, ukusno, zdravo in slastno pe-karsko pecivo, vseh vrst kruh na vago, ržen kruh in prepečenec (Vanille-Zwiebak). V svojih slaščičarnicah postrežam točno z najfinejšim nastladnim pecivom in s finimi pristnimi likerji ter z Wermuth-vinom. Posebno opozarjam na fine indijanske krofe in savitke s smetano napolnene.

Brata Eberl

Ljubljana, Francišanske ulice 4.

Pleskarska mojstra c. kr. državne in c. kr. priv. južne železnice.

Slikarja napisov, stavbinska in pohištvena pleskarja.

Tovarna za oljnate barve, lak in pokost. (44)

Zaloga originalnega karbolineja. Masčoba za konjska kopita in usnje.

Moderci

izvrstne fačone, najboljši izdelek

(45) najceneje pri

ALOJZIJU PERSCHE

Pred škofijo 22, poleg mestne hiše.

F. Cassermann

krojač za civilne obleke in raznovrstne uradniške uniforme in poverjeni zalagatelj c. kr. unif. blagajnice drž. železnice uradnikov

v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 4

se priporoča slav. občinstvu za izdelovanje civilnih oblek in nepremočljivih havelokov po najnovejši fačoni in najpovoljnejših cenah. Angleško, francosko in tuzemsko robo ima na skladišču. — Gg. uradnikom se priporoča za izdelavanje vsakevrstnih uniform ter preskrbuje vse zraven spadajoče predmete, kakor sablje, meče, klobuke itd., gg. c. kr. justičnim uradnikom pa za izdelavanje

talarjev in baret. (46)

Največja izber najnovejšega svilnatega blaga

črno in barvasto, za cele obleke in bluze, priporoča po najnižjih cenah (47)

Alojzij Persche

Pred škofijo 22, poleg mestne hiše.

Avgust Repič

sodar

Ljubljana, Kolesijske ulice št. 16,

(48) v Trnovem

se priporoča slav. občinstvu in naznanja, da izdeluje in popravlja vsakevrstne sede iz hrastovega in mehkega lesa po najnižjih cenah. — Kupuje in prodaja stare vinske posode.

Fran Kaiser

puškar

prodajalec biciklov iz prvih tovarn.

(49) Ljubljana

Šelenburgove ulice 6.

Najboljše urejena delav-nica za popravljanje biciklov in šivalnih strojev.

J. S. BENEDIKT

Ljubljana, Stari trg

priporoča

nagrobne vence in (50)

trakove

z ali brez napisov po najnižji ceni.

Tovarna pohištva

J. J. NAGLAS

Ljubljana (51)

Turjaški trg šte. 7.

HENRIK KENDA

Ceneni lepi klobuki za dame.

Vedno zadnje novosti. Popravlja se urno in prav po ceni. Medni žurnali franco in sastoje.

(60) **LJUBLJANA.** 43

Ivan Jax (52)

Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev in velocipedov.

Najnižje cene.

Mehanik (52)

Ivan Škerl

Opekarska cesta št. 16. v Ljubljani.

Šivalni stroji po najnižjih cenah

Bicikle in druga v to stroko spada-joča popravila iz-vrši dobro in ceno. Vnanja naročila se točno izvršujejo.

Ign. Fasching-a vdove (53)

ključavničarstvo

Poljanski nasip št. 8 (Reichova hiša)

priporoča svojo bogato zalogo

štedilnih ognjišč najpriprostejših, kakor tudi najfi-nejših, s žolto medjo ali mesingom montiranih za obklade s pečnicami ali kablami. Popravljanje hitro in po ceni. Vnanja naročila se hitro izvrš.

Ivan Jax (52)

Ljubljana, Dunajska cesta št. 13.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev in velocipedov.

Najnižje cene.

Kravate in (55)

perilo za gospode

prodaja najceneje

Alojzij Persché

Pred škofijo 22, poleg mestne hiše.

Darila za vsako priliko!

Frid. Hoffmann

urar v Ljubljani, Dunajska cesta

priporoča svojo največjo zalogo vseh vrst

žepnih ur slatih, srebrnih, iz tule, jekla in nikla, kakortudi stenskih ur, budilk in salonskih ur vse le dobre do najfinejša kvalitete po nizkih cenah.

Novosti v žepnih, kakor tudi v sten-skih urah vedno v zalogi. 56

Poprave se izvršujejo najtežnje.

Anton Presker

Sv. Petra cesta št. 6 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 6

priporoča svojo veliko zalogo

gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepre-močljivih havelokov itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovljajo. (57)

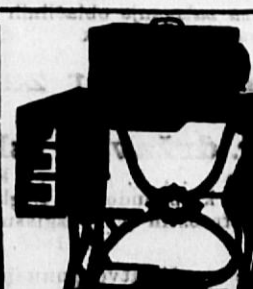
Fran Detter

Ljubljana, Stari trg šte. 1.

Prva in najstarejša zaloga šivalnih strojev.

Tu se tudi dobivajo vsakevrstni kmetijski stroji. Posebno pa priporočam svoje izvrstne slamo-resnice in malatilnice, katere se dobivajo vzlic njih izbornosti cenó. (58)

Ceniki sastoje in poštnine preste.

Nagrobne vence

v največji izberi in po najnižjih cenah

trakovek vencem

z ali brez napisov v vseh barvah

(59) priporoča

Karl Recknagel

na Mestnem trgu.

Razglas.

Državno (skupno) vojno ministerstvo namerava osigurati potom splošne konkurence predmete, označene v priloženem seznamu, in zaradi tega pozivlja, da se vpošiljajo pisмене ponudbe. Ponudniki imajo se po naslednjem ravnati:

I. Oziralo se bode le na avstrijske in ogerske državljane (tvrdke) katerih verodostojnost in usposobljenost je brezdvajbena. Na tvrdke, ki so že člani vojnih zalagalnih konsorcijs, se pri tej konkurenci ne bode oziralo. Ponujene stvari morajo vsekako biti izdelane v tuzemstvu iz tuzemskega materiala.

Pri podjetnikih dežel ogerske krone morajo se predmeti, ki se imajo preskrbeti in material zanje — poslednji v toliko, v kolikor se more dobiti v potrebni množini in kakavosti in po enakih ali po nižjih cenah, kakor zunaj Ogerske — izdelati v onih deželah samih.

II. Ponudniki, ki niso še znani državnemu vojnemu ministerstvu, imajo s pričevali dokazati svojo solidnost in zalagalno zmožnost.

V to, da napravijo taka spričevala, poklicani so:

1. glede tvrdk, protokolovanih v trgovskem registru: trgovske in obrtne zbornice, v katerih okrajih so firme etablirane.
2. glede onih ponudnikov, kateri niso protokolovani pri trgovskem sodišču:

politične oblasti I. inštanije, v katerih okolišču je bivališče ponudnikovo.

Spričevala, ko jih napravijo za to poklicani organi, se ne vroče strankam, temveč pošljejo premo državnemu (skupnemu) vojnemu ministerstvu.

Ponudniki morajo torej za napravo takega dokumenta pravočasno vložiti prošnjo pri pristojni trgovski in obrtni zbornici (ali političnem oblastvu prve stopnje in v prošnji morajo točno navesti:

1. Ime in priimek (besedilo tvrdke);
2. Obrtno stroko in bivališče;
- 3.) Za izvršitev obravnave poklicano vojaško oblastvo (v predležečem slučaju državno [skupno] vojno ministerstvo);
4. Dan obravnave in
5. Količino in kakavost predmetov, katere mislijo oddati.

Odlok, ki ga na to prošnjo dobi podjetnik, priložiti se mora ponudbi.

III. Ponudba imenuje se le na predmete, navedene v seznamu in se more glasiti na vso množino ali le na kakšen si bodi del.

IV. Vsi predmeti morajo se zalagati po pečatenih vzorcih, ki so na ogled razporejeni pri monturnih skladiščih v Brnu, Budimpešti, Gradcu in Kaiser Ebersdorfu, katerih kakavost se ima smatrati za najmanjšino tega, kar se zahteva. Take vrste, od kojih je normiranih več velikostij, in od kojih potrebščina v priloženem seznamu ni navedena po posameznih velikostnih vrstah morajo se zalagati po predpisanih razmerah velikostno-vrstnega odstotka.

Podjetnikom je prosto, obrniti se na imenovanane monturno-upravne zavode, da jim proti plačilu prepuste vzorce, ki so pooblašeni, zahtevane vzorce proti plačilu podjetnikom izročiti. Podjetniki, ki imajo od prejšnjih dobav vzorce, naj se v lastnem interesu preverijo o tem, da so ti vzorci še veljavni, ker se ne po zadnjem vzorcu izdelane vrste brezpogojno ne bodo vzprejemale.

V plačilu, ki se zahteva od podjetnik za te vzorce, obsežen je poleg cen, katere prav za prav stane njih naprava, tudi 15% stranskih stroškov, ki jih ima vojaška uprava.

V. Oddaja ima se izvršiti vsaj do konca septembra 1898. l. v štirih enakih obrokih tako, da se izroči po jedna četrtna naročene množine do konca marca, maja, julija in septembra 1899. l.

Vojna uprava si izrecno pridržuje pravico, oddajno množino eventuelno pomanjšati ali pa eventuelno za polovico naročene oddajne množine povišati.

Tako povišanje naročila se tudi lahko zgodi mej letom 1899. kakor si bodi in v tem poslednjem slučaju je ponudnik zavezan večjo potrebščino oddati vsaj v štirih mesecih po naročilu. Za tako naročbo veljajo iste cene in pogodbeni pogoji, kakor za prvotno naročbo.

VI. Ponudbe imajo se napraviti po formularju, ki je naveden v tem razglasu, v njih se mora točno in jasno navesti monturno skladišče, v katero se hoče oddajati, množino in nazvanje ponujanih predmetov, ceno povedano v številkah in pismenih za vsak predmet in obrok oddaje.

Ko bi se vojna uprava ne mogla ozirati na oddajni kraj, katerega si je izbral ponudnik, zavezan je na lastne stroške in nevarnost odpošiljatev v drugo ali tudi več monturno-upravnih zavodov preskrbeti.

Zalagateljem more se pa sicer dovoliti, da oddajo predmete, katerih zalaganje so dobili, v monturno skladišče, ki je najbližje njih etablissementu, da se ondu pregledajo in potem na njih stroške in nevarnost, če bi bilo treba, pošljejo v druge monturno-upravne zavode.

Za one pošiljatev voznega blaga po železnici na monturna zalagišča, ki preidejo po vizitaciji, pri kateri se ni pokazalo nič pomanjkljivega, v last vojaškega erarja, dovoljeno je zalagateljem olajšilo vojaškega tarifa povračilnim potom, ter se zalagateljem na dotičnih voznih listih od strani monturnih zalagališč daje potrdilo, da je pošiljatev prešla v last vojaškega erarja.

VII. Če pa več ponudnikov skupno stavi ponudbo, imajo v ponudbi izrecno izjaviti:

1. Da se zavezujejo solidarično jamčiti za točno izpolnitev zalagalnih pogojev;

2. Kdo je v njih imenu pooblaščen v tej zalagalni zadevi občeovati z vojno upravo.

Ponudbe imajo podpisati vsi podjetniki in povedati svoj značaj in bivališče, ime in priimek.

VIII. Za zagotovljenje ponudbe je vložiti varščino v znesku petih (5) odstotkov vrednosti, ki odpade na ponujane predmete po zahtevanih cenah, pri kaki vojaški blagajnici (plačevalnici).

Varščina ima se vložiti v gotovini ali vrednostnih papirjih, pripravnih za vlaganje kavcije.

IX. V ponudbi je navesti vložitev varščine in povedati, koliko da znaša in kakšna da je (gotovina, vrednostni papirji, listine).

Depozitni list, ki ga izda vojaška blagajnica (plačevalnica), o vloženi varščini je tudi hkratu z zapечатeno ponudbo, vendar v posebnem zapечатem kuvertu (po obrazcu navedenem na koncu razglasa) doposlati državnemu (skupnemu) vojnemu ministerstvu.

Opomni se, da se kuvertovane ponudbe in depozitni listi ne smejo dati skupaj v jeden kuvert, temveč se morajo posebej, pa vendar istočasno doposlati.

Zastran vlaganja varščine imajo se ponudniki pravočasno — ne pa šele poslednje dni, predno preteče obrok za vlaganje ponudeb — obrniti na dotično vojaško blagajnico (plačevalnico.)

X. Ponudbe, ki morajo pri podjetnikih, ki niso znani državnemu vojnemu ministerstvu, biti opremljene z v točki II. omenjenimi odloki trgovske in obrtne zbornice, oziroma politične oblasti, o prošnji za izpostavljenje spričevala o solidnosti in zalagalni zmožnosti, in depozitni listi, o polaganji vadija, ki se morajo hkratu, pa vendar posebej vposlati, morajo neposredno in vsaj do 22. novembra 1898. leta ob 12. uri dopoldne doiti pri vložnem zapisniku državnega (skupnega) vojnega ministerstva.

XI. V obliki pogodbenega načrta spisani podrobni pogoji ogledajo se lahko pri kornih intendancijah, pri monturno-upravnih zavodih, navedenih v točki IX., pri trgovskih in obrtnih zbornicah avstro-ogerske države, pri trgovskem muzeju v Budimpešti in pri ogerskem deželnem industrijalnem društvu v Budimpešti.

XII. Podjetniki imajo izjaviti v ponudbah:

1. Da so zalagalne in pogodbene pogoje pregledali in tudi razumeli ni da se jim popolnoma podvržejo;
2. da so vzorce razpisanih predmetov natančno ogledali in tudi glede materiala, iz kojega so narejeni in o načinu, kako so narejeni, se natančno poučili.

XIII. Ako ima ponudba v številkah in v pismenah različne cene navedene, veljajo v pismenah navedene cene.

Ponudba pravno veže podjetnika od tistega časa, ko jo je vložil, vojaško upravo pa šele od onega časa, ko je onemu, ki dobi zalaganje naznanilo državno (skupno) vojno ministerstvo, da je njegovo ponudbo vzprejelo.

Ponudnik odreka se pravici, odstopiti od ponudbe, in v § 862. obč. drž. zak. in v členih 318 in 319 avstrijskega in §§ 314. in 315. ogerskega trgovskega zakona nahajajočim se oblikom za vzprejetje obljube njegove.

XIV. Vojna uprava si pridržuje neomajeni izbor mej posameznimi ponudniki.

Če bi se kaka ponudba ne vzprejela v vsem obsegu, temveč le z restringovanjem ponujene množine in cene, ima dotični ponudnik v petih (5) dneh, ko dobi dotično obveščeno, pri državnem (skupnem) vojnem ministerstvu vložiti pismeno izjavo, če vzprejme spremembo svoje ponudbe ali ne.

Če se nasprotnik v petih dnevih ali nič ali pa le nedoločeno izjavi, se bode smatralo, da vzprejme modifikovano odobrenje ponudbe.

Če bi se pa od v kaki ponudbi skupno obseženih ponudkov vzprejel le jeden ali drugi, to takoj veže ponudnika.

XV. Ponudniki so zavezani, ko so se njih ponudbe povsem ali deloma vzprejele ali tudi po njih potrjenju spremenile, nanje odpadajočo varščino dopolniti do zneska desetodstotne kavcije in skleniti pogodbo, katere jednemu izvodu se na stroške ponudnikove pritisne kolek po lestvici.

Ko bi se kak podjetnik, ko je dobil zalaganje, branil podpisati pogodbo — ali pa ne prišel k podpisu te pogodbe, če tudi se je pozval, tedaj nadomeštuje pogodbo z vsem, deloma vzprejeta ali z njegovim pritrdjenjem spremenjena ponudba v zvezi z načrtom pogojev, spadajočim k temu razglasu.

Na ponudbe predstojecim pogojem na kak način ne ustrezajoče ali nepozno vložene ali na brzojavno stavljene ponudbe se ne bode oziralo.

Na Dunaji, dne 4. oktobra 1898.

Formular za ponudbo.

Na

c. in kr. državno (skupno) vojno ministerstvo.

Ponudba.

50 kr. kolek.

Jaz N. N., stanujoč v

izjavljam s tem, da hočem po pogodbi oddajati nižje navedene predmete c. in kr. monturnemu skladišču v v spodaj navedenih množinah po pridejanih cenah in obrokih.

Množina	Nazvanje	C e n a				Oddajni obrok
		za	v številkah	v pismenih		
ponujanih predmetov			gld.	kr.	gld.	kr.
komadov	jeden komad					
garnitur	jedno garnituro					
itd.	itd.	itd.				

Jaz potrjujem:

1. da sem ogledal zalagalne in pogodbene pogoje, ki jih je izdalo državno (skupno) vojno ministerstvo pod oddelkom 13., št. 2307 iz 1. 1898 in jih tudi razumel ter se jim popolnoma podvržem; nadalje

2. da sem vzorce razpisanih predmetov natančno ogledal in se natančno poučil, iz katerega materiala in kako so narejeni.

Za natančno izpolnitev svoje obljube jamčim s petodstotno varščino gld. obstoječo iz (gotovine, vrednostnih papirjev, listin), ki odgovarja zalagalni vrednosti gld. kr., katere se je kakor potrjuje v posebnem kuvertu hkratu doposlani depozitni list, vplačala pri vojaški blagajnici (vplačevalnici) v

Priložen je uradni odlok o prošnji za pridobitev spričevala o solidnosti in zalagalni zmožnosti.

N., dne 1898.

(Lastnoročni podpis [ime in priimek] ponudnika, oziroma trg. sodno protokoliran pripis firme.

Formular za kuvert ponudbe.

Na

c. in kr. državno (skupno) vojno ministerstvo

Ponudba I. I. za zalaganje oblačilnih in opravičnih potrebščin vsled razglasa oddelek 13., št. 2307 iz 1. 1898.

na Dunaju.

Formular za kuvert za varščino.

Na

c. in kr. državno (skupno) vojno ministerstvo

Depozitni list o gld. kr. (gotovine, vrednostnih papirjev, listin) k ponudbi I. I. glede zalaganja oblačilnih in opravičnih potrebščin po razglasu oddelka 13. št. 2307 iz 1. 1898.

na Dunaju.

Glede določene vpošiljave ponudbe in depozitnega lista se izrecno opozarja na točko IX. razglasa.

Seznam predmetov, kateri se imajo zagotoviti.

Množina	Nazvanje	Cene so po- nudit za	Množina	Nazvanje	Cene so po- nudit za
2360	garnitur	kožušnih ovratnikov	3020	komadov	vrvic za obešanje revolverjev brez pe- resne kljuge
2360	"	rokavnih obšivov	1520	"	vrvic za nadtopničarje
680	"	kožušnih poklad	39050	"	škrlatno rudečih strelskih počastil
830	"	kožušnih okrajkov za atile	4850	"	travnozelenih strelskih počastil
360	"	kožušnih podklad za atile	1350	"	temnozelenih krmilarskih počastil
17400	komadov	adjustovanih čak za pešce, brez traku, orla in rože	40600	"	rožic za atile
2370	"	adjustovanih klobukov za lovce, brez traku, brez glavne vrvice, emblema in brez peresnega čopa	1800	"	pramov za kožušne ulanke
3600	"	fesov s kiticami	2600	"	vrvičnih okrasov za huzarske čake
3550	"	kitic za fese	3720	"	vrvic za klobuke lovcev
395	"	hroščevo rudečih	56500	garnitur	modrosivih petelj za plašče
626	"	belih	6200	"	rujavih petelj za plašče
110	"	temno modrih	39550	komadov	portepéjev za peštvo
60	"	svetlo modrih	9800	"	" za konjico z usnjatimi obročki
330	"	pepelinosivih	1220	parov	nepoko- stremenov
300	"	čelad z luskinastimi	1470	komadov	žval brez kaveljev
180	"	trakovi in orli za	3030	"	siterjenih kleštic
1030	"	obrobkov obodčevih	9170	"	blevnih podvodcev brez podpon
820	"	grebenschkih pokrovov	5204	"	infanterijskih lopat z ročniki
510	"	grebenschkih šin	630	"	taboriščnih sekir z ročniki
1200	"	orlov	9200	"	česal brez ročnih jermenov
1030	parov	stranskih vilic	830	"	vodnih majolk ¹⁾
1140	"	adjustovanih luskin. trakov	6730	"	kuhalnega posodja à 2 moža brez po- krovne čaše za peštvo ¹⁾
1020	komadov	orlov brez številke	7700	"	čaš s pokrovi k kuhalni posodi infant. ¹⁾
70	parov	adjustovanih luskin. trakov	87800	"	jedilnih skledic s pokrovom ¹⁾
100	komadov	obodčevih obrobkov	1400	"	četo. svetilk z nos. zagvozdo k 8mm puš. rp.
270	"	veržic za žimnate	220	"	četnih svetilk z nosilnim obodom
23200	"	orlov za infanterijske čake	130	"	kup za kavne porcije
2250	"	orlov brez številke za čake poljske artilerije	5830	"	poljskih čutar iz emajlirane železnine brez suknena prevlečka (nov vzorec)
1620	"	orlov s številko na huzarske čake	400	"	adjustovanih aluminjastih bobnov z vi- jaki brez kičkov
22900	"	rož za infanterijske čake	2580	parov	obkovanih bobenskih kičkov
3010	"	rož za huzarske čake	6200	komadov	kož
12000	"	kovinskih rožic za čepice	350	"	obročev za mesingaste bobne
6730	"	številke ali pismenk iz pakfonga	480	"	dvojnih mesingastih tulov za kijce
4200	"	oklepni veržic z levovimi glavami	10	"	rakev za mesingaste bobne
780	"	emblemov za lovske klobuke s številko	100	"	obročev za mesingaste bobne
1600	"	" z orlom	690	"	natezalnic z vijaki za mesing. bobne
50740	"	držalcev za saboje	3330	"	strun
1210	"	topniških mernih počastil	30	"	nosilnih kljuk
3150	"	konjiških strelnih počastil	280	"	ustnikov za signalne rogove
380	"	kovinskih delavskih odličil	5960	"	pičnih vrvij
50	"	znakov za telegrafiste	13300	metrov	vrvic za šotorne stene nosilne šotorne oprave
1300	parov	krilatih kolesc	11400	komadov	ročnih okril za repetirke
33000	komadov	zaponk za pasove	30700	metrov	motvoznih pasov za tornistre z naboji
6800	"	mesingastih kapselnov z legitimacijskimi listi	580	komadov	nosilnih pasov za kuhinsko posodje po 5 mož
4120	"	črnih	3820	"	binceljev za konje
140	"	rudečih	4870	"	veder za napajanje
3850	"	črnih	3210	kilogramov	lesenih žebličev za usnjate čevlje
80	"	rudečih	47810	komadov	šotornih količev za nosilno šot. opravo
1170	"	črnih	1680	"	okovanih konjskih količev
40	"	rudečih	450	"	ročnikov za taboriščne sekire
3140	"	peresnih čopov za lovske klobuke	17000	"	konjskih krtač brez ročnih jermenov
22400	"	naskočnih trakov z zaponkami k čakam za pešce	770	garnitur	sedlinega sedalnega usnja v surovih go- vejih kožah izrisane
327000	"	velikih	60	komadov	sprednjih jeklenih kabljcev 1. in 2. veli-
112000	"	malih	150	"	(nelak.) za sedla 3.
589000	"	velikih	60	"	s trdaimi strani 4. in 5.
241000	"	malih	40	"	zadnjih cami in sicer za 1. in 2. kosti
225700	"	velikih	130	"	sedla 3. 4. 5.
69200	"	malih	17100000	"	železnih žebličev za podplate
30400	"	velikih	55600	parov	novovrstnih podkovic z žebli
9300	"	malih	5600	komadov	črnolakov. vrtilnih (manjih) za telečak
93800	"	velikih	5690	"	zaponk s trnjem (večjih) Vz. 1888.
12900	"	malih	1400	"	črnolakovanih obročkov (za tornister.
24000	"	rumenih	1300	"	črnolakov. dvojnih gumb (nosilo Vz. 1888.
27000	"	belih	820	"	črno- vrtilnih zap. brez trnja) za tornistro
83600	"	črnih	800	"	lako- ovalnih zaponk oz. zatornist.
167300	"	belih	1500	"	vanih dvojn. gumb. za zanet. nosilo
162200	"	črnih ovratnic brez sukničev	2000	"	zmetnih kaveljev (za tornist. nosilo
43700	parov	usnjenih rokov	2210	"	nosilnih
7860	metrov	port za čake narednikov	2700	"	zaponk brez trnja za infant. nabojnače
10620	"	" korporalov	2850	"	črnolakov. natezalnih škrbcev (za na-
860	"	naredniških distinkcijskih portic iz svile z napuščem	3920	"	nadomest. zmetnih kaveljev (bojno
11700	"	naredniških distinkcijskih portic iz svile brez napušča	350	"	(nov vzorec) tornistro
25000	"	ozkih (pozlačenih portic za naro-	520	"	zaponk za puškina jermena
15000	"	širokih (kalnike podčastnikov	2300	"	kljuk za jermena repet. karabinarjev
10840	"	portic za častniške sluge	27010	"	zmetnih kaveljev za revolv. vervi
30	komadov	volnatih rožic za čepice	250	"	pokositerjenih igel k telečakom
1380	garnitur	vrvic za obešanje k atilam	160	"	kap
4900	"	vrvic za) h kožuš. suknjam (črno rumene	320	"	kapucnih sukenj (iz sivo
2600	"	obešanje) h kožuš. ulankam (svetlo modre	460	"	jopičev z rokavi (melirane
170	"	rujavih vrvic za obešanje sukenj za	60	"	zimskih hlač brez železja (haline
6600	komadov	train-čete	450	"	z železjem (za jetnike
13430	metrov	naramnih petelj za kožušne suknje in kožušne ulanke	35600	"	žepnih robcev iz modro tiskane bomba- ževine za jetnike
85000	"	vrvic za čake razvodnikov	10540	garnitur	jopičev iz tkane bombaževine druge ve- likosti
2800	"	vrvic za ogerske suknene hlače	9600	"	telet. tornitru vz. 1888
1800	"	platnenih hlačnih trakov	40	"	vstavkov iz (nabojnemu tornitru
1700	"	koprivosvilnatih trakov za škornjeke hlače	110	"	trsovine ²⁾ k (tornitru za pisavo
69500	"	trakov za škornje in čizme	12100	komadov	h tornitru za orodje
4430	komadov	štirioglatih vrvic za atile	400	parov	podčastniških listnic
		vrvic za obešanje signalnih rogov			škorenj iz klobučine

Na Dunaju, dne 4. oktobra 1898.

¹⁾ Predno se pokositrijo, pregledajo se v etablissementu izdelovalca od organov dotičnih monturnih založišč. ²⁾ Dosedanji privilegij za ta predmet je zdaj prenehal.

Josip Leuc

trgovec v Ljubljani, pred mesarskim mostom
kupuje
lepa, debela, obrana jabolka,
suhe gobe, hrastov želod, bukov
šir (bukuce), smrekove storže,
češminjevo zrnje, rumeni englen-
dar in ribniški krompir.
Plačnice najboljše. (1592-3)

Jecljanje.

Vsi, ki pri petju ne jecljajo, se popo-
loma ozdravijo brez zdravil ali operacij i. t. d.
Iz priporočanih priporočil: Storil
bodem vse, kar mi bo možno, da vstrežem Vaši želji,
ker smatram Vašo metodo, katero ste mi razložili,
za racionalno. Med. U. Dr. Michael Braun,
(1645) Trst.

Na večstransko sahtevanje priredi podpisani zavod
zdravilni tečaj za jecljanje in brb-
ljanje itd. v Ljubljani.

Vse podrobnejše, kakor konzultacije in vzpre-
manje oglašil v petek, dne 21. oktobra i. l.,
od 11.—12. in od 2.—4. ure v hotelu „Pri Maliču“.

C. kr. konc. Neumann-ov govorilni zdrav-
stveni zavod v Gradci.

Triot-perile

za jesen in sime ima za preprodajalce

Albert Matzner na Dunaji, I., Kohlmesseergasse 8.
Zavoje vsorcev, obsegajoče srajce, jopice, hlače za gospode,
dame in otroke, v znesku 10—20 gld. proti povzetju ali
dunajskim referencam. (1401-17)

Auer-jeva luč postane še cenejša
ako se le uporabi preiskušeni

plinov samovžigalec „Fiat lux“
z varnostno zaklopnico.

Brez konkurence!

Le jedenkratna nabava!

Nikakršni impregnirani žarniki!

Velikanska prihranitev na žarnikih
in na plinu! (1489-8)

Mnogo tisočev v uporabi!

Številna strokovna priznanja!

Samoprodaja za Ljubljano

v plinarni ljubljanski.

Na rip. portalis

cepljene trte

vrst: 1. rizling, beli in črni burgundec, rulandec, zeleni silvanec,
muscatina, bela in rdeča ranfolina, rumeni in damasc. mu-
skatelec, beli, rdeči in nerezljani španjol, kraljevina, plavec,
bela rožica, kavčina, črna lipovina, traminec, slankamenka
sto po 14 gld.

rip. portalis - bilje (1574-4)
sto po 2 gld.

dobé se pri Antonu Ogorelcu, nadičitelju pri
Sv. Barbari v Halozah na Spodnjem Štajerskem.

Ženitna ponudba.

Samec (1598-3)

star 34 let, v jako dobri službi, v prijet-
nem kraju, želi se poročiti z gospodično,
ki je čedne vnanjosti, stara do 30 let,
pevka (sopranistinja) ter zna šivati in go-
spodinjiti ter ima do 1000 gld premoženja.

Le resne ponudbe s fotografijo pod
šifro: „Lira“ poste restante Maribor.

Št. 4951.

Razglas.

(1643)

Vsled ukaza vis. c. kr. ministerstva za poljedelstvo z dne 22. julija
1898. l., št. 13 298,

opustilo se je s 1. oktobrom 1898 c. kr.
oskrbnitvo skladišča drv za kurjavo v Idriji.

Istega dne razdelil se je dosednji gospodarski okraj Idrija v dva samo-
stalna c. kr. oskrbnitva gozdov in domen, in sicer: Idrija II. in Idrija III.
Opravila dosedanjega skladišča drv za kurjavo so se izročila c. kr. oskrb-
nitvu gozdov in domen Idrija II.

C. kr. vodstvo

gozdov in domen za Dalmacijo, Kranjsko, Koroško in Primorje
v Gorici, dne 15. oktobra 1898.

**Pojutrišnjem
žrebanje!**

(1552-11)

1. glavni dobitnik 100.000
2. glavni dobitnik 25.000
3. glavni dobitnik 10.000
kron vrednosti

V gotovini 20 odstotkov odbitka.

Dunajske srečke à 50 kr.

priloga
J. C. Mayer
v Ljubljani.

Avizo!

Opozarja se na razglas št. 7470, objavljen v časopisih „Grazer
Zeitung“, „Grazer Tagespost“, „Laibacher Zeitung“, „Klagenfurter
Zeitung“, „Slovenski Narod“, „Osservatore Triestino“, in „Wiener
Landwirtschaftliche Zeitung“, zaradi

zagotovljenja kruha in ovsa

za garnizijske kraje 3. voja Gradec, Maribor, Celovec in Gorica, od
1. januarja 1899. leta do konca avgusta, oziroma decembra 1899. leta.

Natančnejši pogoji ogledajo se lahko slednji dan pri vojaških
preskrbovalnih skladiščih v Gradcu, Mariboru, Celovcu in Gorici, od
8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne, nadalje pri poli-
tičnih okrajnih oblastvih in kmetijskih deželnih društvih. Zvezki po
gojev se pri omenjenih preskrbovalnih skladiščih dobé po 4. kr. za
tiskovno pōlo, eventualno tudi po pošti. (1586-2)

C. in kr. intendantca 3. voja.

**Karol
Recknagel**
Mestni trg
št. 24

**ženski
modrci**

najboljše
delo
najlepša
oblika
čudopoceni.

(1621-2)

Izdajatelj in odgovorni urednik: Josip Noll.

Največja (1428-11)

domača krojaška tvrdka

M. KUNC

v Ljubljani, Gosposke ulice št. 7

priporoča uljudno svojo veliko zalogo modnega domačega in angleškega blaga
v izdelovanje vsakovrstnih oblek po jako reelnih cenah. Cele obleke
in vrhne suknje izdeljujejo se po meri že od 20 gld. naprej. Izbor
kroj se garantuje. Jesenski haveloki lastnega izdelka so v zalogi po 12—14 gld.

Telefon št. 90.

Telefon št. 90.

Slavnemu občinstvu uljudno naznanjam, da sem dobil

**generalno zastopstvo
meščanske pivovarne v Plznu**

ustanovljene l. 1842

za Kranjsko, Spodnje Štajersko, Reko,
Opatijo, Iko, Lovrano itd.

ter da bodo točili

! originalno plznsko pivo !

iz te pivovarne,

ki je najboljša na svetu, in tudi jedino bolnikom pri-
poročeno od zdravnikov v dijeta,

naslednji gospodje:

Bilina & Kasch, „Pri roži“,
L. Fantini, Gradišče,
G. Fröhlich, „Pri slonu“,
Karol Koissler, „Pri Maliču“,
Ivan Mayr, „Narodni dom“;

v steklenicah ga bodo prodajali gg.:

M. Avanzo, Wolfve ulice,
Ivan Buzzolini, Špitalske ulice,
M. Umberger, Židovske ulice,
Fr. Krapeš, „Narodna kavarna“.

Naročila na pivo v steklenicah in v sodčkih
vzprejemam v svoji pisarni

v Šelenburgovih ulicah št. 1.

Z veseloštevom

(1622-1)

Ivan Gorup

generalni zastopnik meščanske pivovarne v Plznu
ustanovljene l. 1842.

Naročila z dežele izvršujem točno.

Lastnina in tisk „Narodne Tiskarne“.